

PATVIRTINTA
Prienų rajono savivaldybės tarybos
2022 m. sausio d.
sprendimu Nr.

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2022 METŲ UŽIMTUMO DIDINIMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prienų rajono savivaldybės 2022 metų užimtumo didinimo programa (toliau – Programa) parengta ir vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 18 punktu, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 17 straipsniu, 48 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 3 dalimi, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. A1-257 patvirtintu Užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo tvarkos aprašu ir 2018 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. A1-715 patvirtintu Užimtumo didinimo programos, skirtos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modeliui įgyvendinti, rengimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas).

2. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme apibrėžtas sąvokas.

3. Programoje numatomos Programos paslaugos ir priemonės, planuojama apimtis, vykdymo laikas ir trukmė, ieškančių darbo asmenų grupės, mokėjimo už darbą sąlygos, finansavimas ir finansavimo šaltiniai, tęstinumas ir prognozė, priežiūra, įvertinimas ir viešinimas.

4. Programos tikslai:

4.1. sudaryti galimybes bedarbiams laikinai įsidarbinti, siekiant pagal galimybes įsitvirtinti darbo rinkoje ir užsidirbti pragyvenimui būtinų lėšų, skatinti darbinę motyvaciją, socialinius ir darbo įgūdžius, prisidedančius prie jų užimtumo didinimo;

4.2. palengvinti ilgą laiką nedirbusių asmenų perėjimą nuo nedarbo prie užimtumo darbo rinkoje;

4.3. suderinti užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų bei piniginių socialinės paramos teikimą, integruojant ilgą laiką nedirbusius asmenis į darbo rinką;

4.4. užtikrinti valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir (ar) organizacijų, teikiančių užimtumo skatinimo, motyvavimo paslaugas ir piniginę socialinę paramą nedirbantiems asmenims, veiklos koordinavimą ir skatinti jų bendradarbiavimą;

4.5. daliai bedarbių užtikrinti tvarų įdarbinimą.

5. Pagrindiniai Programos uždaviniai:

5.1. didinti darbo ieškančių darbingo amžiaus asmenų užimtumo galimybes, įtraukiant į Programą apie 77 ieškančius darbo asmenis;

5.2. įgyvendinti užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelį, įtraukiant į Programą ne mažiau kaip 60–70 dalyvių. Iš jų įdarbinti, užtikrinant tvarų užimtumą, apie 30 proc. asmenų.

6. Siekiant įgyvendinti 5.1 papunktyje numatytą uždavinį didinti savivaldybės gyventojų užimtumą 2022 m., tikslinga vykdyti laikinuosius darbus, nes jų poreikis savivaldybėje yra didelis. Nemaža dalis savivaldybės gyventojų, neturinčių darbo, yra sąlyginai žemos kvalifikacijos, todėl laikinieji darbai jiems yra tinkamas variantas.

Įgyvendinant 5.2 papunktyje numatytą uždavinį, asmenims bus suteiktos atitinkamos paslaugos ir įtraukimas į aktyvios darbo rinkos politikos priemones, bendradarbiaujant su kitomis institucijomis. Asmeniui bus suteikiamos paslaugos, padėsiančios integruotis į visuomenę ir į darbo rinką.

7. Programą ir joje numatytų laikinųjų darbų paskirstymą bei finansavimo sutartis rengia Prienų rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybės administracija).

8. Laikinuosius darbus organizuoja darbdaviai – Prienų rajono savivaldybės teritorijoje veikiančios įmonės, įstaigos, Savivaldybės administracijos seniūnijos.

9. Asmenų, dirbančių laikinuosius darbus, skaičius nustatomas atsižvelgiant į esamą Programos finansavimą, darbdavių poreikį ir gyventojų skaičių bei nedarbo lygį seniūnijose.

10. Programos laikinųjų darbų lėšų finansavimo paskirstymą įsakymu tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius.

II SKYRIUS GYVENTOJŲ UŽIMTUMO BŪKLĖS ANALIZĖ

11. Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) Kauno klientų aptarnavimo departamento Prienų skyriuje 2021 m. gruodžio 1 d. įregistruoti 1338 bedarbiai, kurie sudarė 8,8 procento savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų. Moterys sudarė 42,6 proc. (570), vyrai – 57,4 proc. (768). Paskutiniais metais nuosekliai augusi šalies ekonomika lėmė, kad gyventojų užimtumas Prienų rajone didėjo. LR Vyriausybei paskelbus ekstremalią situaciją ir karantiną situacija pasikeitė iš esmės – registruotas nedarbas pradėjo sparčiai augti. Nuo 2019 m. iki 2021 m. gruodžio registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų skaičius procentais pakilo nuo 8,4 iki 14,2 proc.

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų skaičius, procentai

	2017	2018	2019	2020	2021
Lietuvos Respublika	7,9	8,5	8,4	12,6	13,0
Kauno apskritis	7,4	8,6	8,8	13,0	13,5
Prienų r. savivaldybė	7,1	7,8	7,6	11,4	11,6

(Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas)

12. Ilgalaikių bedarbių 2021 m. gruodžio 31 d. registruota 482, tai sudaro 36 procentus registruotų bedarbių. Ilgalaikio nedarbo lygis – tai bedarbystė, trunkanti ilgiau kaip metus, parodanti darbo jėgos procentą nuo visų galinčių dirbti asmenų. Ilgalaikis nedarbas – vienas iš socialinių-ekonominių poveikio sveikatai veiksnių, kuris taip pat daro nemažą įtaką gyventojų fizinei ir psichinei sveikatai. Ilgalaikiai bedarbiai yra sunkiausiai integruojami į darbo rinką.

III SKYRIUS PROGRAMOS PASLAUGŲ IR PRIEMONIŲ PLANAS

13. Programos įgyvendinimo laikotarpis – nuo 2022 m. kovo 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d.

14. Programos uždavinio „Didinti darbo ieškančių darbingo amžiaus asmenų užimtumo galimybes, įtraukiant į Programą apie 77 ieškančius darbo asmenis“ įgyvendinimas:

14.1. Uždaviniui įgyvendinti numatomi laikinojo pobūdžio darbai:

14.1.1. viešųjų erdvių, kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir Savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas;

14.1.2. sporto ir turizmo objektų tvarkymo pagalbiniai darbai;

14.1.3. vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra;

14.1.4. visuomeninės bei socialinės paskirties, švietimo objektų pagalbiniai tvarkymo darbai;

14.1.5. bešeimininkių pastatų tvarkymo darbai;

14.1.6. stichiškai susidariusių sąvartynų, užterštų, neprižiūrimų teritorijų valymo darbai;

14.1.7. šiukšlių rinkimas, šlavimas, šienavimas, sniego valymas, želdynų priežiūra;

14.1.8. upių, ežerų ir kitų vandens telkinių pakrančių bei paplūdimių valymas ir priežiūra;

14.1.9. istorijos ir kultūros paveldo, muziejų, kapinių ir kitų saugomų bei turinčių išliekamąją vertę objektų pagalbiniai tvarkymo darbai;

- 14.1.10. valstybinio miško aplinkos tvarkymas, miško sodinimas ir priežiūra;
- 14.1.11. socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia užtikrinimo laikino pobūdžio darbai (malkų ruošą neįgalumą turintiems vienišiams žmonėms);
- 14.1.12. smulkaus remonto pagalbinių darbai.
- 14.2. Laikiniesiems darbams atlikti – priimami asmenys, kurie priklauso bent vienai iš Užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų grupių:
 - 14.2.1. rūpintiniai, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta rūpyba, kol jiems sukaks 25 metai;
 - 14.2.2. nėščios moterys, vaiko motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis), vaiko globėjas, rūpintojas ir asmenys, faktiškai auginantys vaiką (įvaikį) iki 8 metų arba neįgalų vaiką (įvaikį) iki 18 metų (iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintą vaiku invalidu), ir asmenys, prižiūrintys sergančius ar neįgalius šeimos narius, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimu nustatyta nuolatinė slauga ar priežiūra;
 - 14.2.3. grįžę iš laisvės atėmimo vietų, kai laisvės atėmimo laikotarpis buvo ilgesnis kaip 6 mėnesiai, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo iš laisvės atėmimo vietų;
 - 14.2.4. piniginių socialinės paramos gavėjai;
 - 14.2.5. asmenys, priklausomi nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, baigę psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo;
 - 14.2.6. prekybos žmonėmis aukos, baigusios psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jos kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo;
 - 14.2.7. grįžę į Lietuvą nuolat gyventi politiniai kaliniai ir tremtiniai bei jų šeimų nariai (sutuoktinis, vaikai (įvaikiai) iki 18 metų), jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo į Lietuvą nuolat gyventi dienos;
 - 14.2.8. turintys pabėgėlio statusą ar kuriems yra suteikta papildoma ar laikinoji apsauga;
 - 14.2.9. asmenys, patiriantys socialinę riziką;
 - 14.2.10. vyresni kaip 40 metų.
- 14.3. Ieškančio darbo asmens laikinųjų darbų trukmė nuo 1 iki 2 mėnesių.
- 14.4. Laukiami Programos laikinųjų darbų rezultatai: bus įdarbinta apie 77 ieškantys darbo asmenys, kurie atitinka Programos tikslines dalyvių grupes. Labiausiai socialiai pažeidžiami asmenys turės galimybę laikinai įsidarbinti, atkurti darbo įgūdžius bei užsidirbti pragyvenimui būtinų lėšų, sumažės socialinių pašalpų mokėjimas, dalis dalyvių susiras nuolatinį darbą.
- 14.5. Programos laikiniejiems darbams atlikti dalyvių (darbdavių) atranka:
 - 14.5.1. informaciją apie planuojamus pagal Programą įgyvendinti laikinuosius darbus, nurodydama darbo ieškančių asmenų skaičių, pasiūlymų juos įgyvendinti pateikimo terminus, Prienų rajono savivaldybės administracija skelbia vietos spaudoje ir Savivaldybės interneto svetainėje www.prienai.lt;
 - 14.5.2. darbdaviai, pageidaujantys dalyvauti Programoje, Savivaldybės administracijai pateikia paraišką, kuriose nurodo planuojamų vykdyti darbų pavadinimą, pobūdį, numatomų sukurti laikinų darbo vietų ir į jas įdarbinti asmenų skaičių, reikalavimus jų kvalifikacijai ar kompetencijai, lėšų poreikį, darbų apimtį, darbo apmokėjimo sąlygas, įgyvendinimo terminus;
 - 14.5.3. Programos dalyvius parenka Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta darbdavių atrankos komisija. Bedarbius dalyvauti Programoje siunčia Užimtumo tarnybos Kauno klientų aptarnavimo departamentas Prienų skyrius, atsižvelgdamas į jų galimybes dirbti minėtus darbus (profesinį pasirengimą, sveikatos būklę).
- 14.6. Vadovaudamasis darbdavių atrankos rezultatais Savivaldybės administracijos direktorius įsakymu paskirsto Programos laikinųjų darbų lėšas. Prireikus lėšos darbdaviams gali būti patikslinamos.

14.7. Darbdaviai su Užimtumo tarnybos Kauno klientų aptarnavimo departamento Prienų skyriaus atsiųstais ieškančiais darbo asmenimis sudaro terminuotas darbo sutartis.

15. Programos uždavinio „Įgyvendinti užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelį, įtraukiant į Programą ne mažiau kaip 60–70 dalyvių“ įgyvendinimas:

15.1. Įgyvendinant užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelį (toliau – Modelis), vadovaujamosi Aprašo 6, 7, 9 punktais. Šios Programos lėšos negali būti naudojamos laikino pobūdžio darbams finansuoti. Programos įgyvendinimu siekiama tvaraus įdarbinimo (planuojama apie 30 proc.);

15.2. Modelio įgyvendinimo tvarka ir reikalavimai yra pateikti Aprašo II ir III skyriuose. Modelio įgyvendinimo metu turi būti suteiktos užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugos ne mažiau kaip 60–70 nedirbančių ir socialinę paramą gaunančių asmenų:

15.2.1. lydimoji pagalba – pagalba, teikiama asmeniui, siekiant padėti jam gauti numatytas socialines, sveikatos, švietimo ar su įdarbinimu susijusias paslaugas, įskaitant ir palaikymą darbo vietoje, reikalingą siekiant padėti rasti būdų, kaip išspręsti darbe kylančias problemas;

15.2.2. socialinės paslaugos, nurodytos Socialinių paslaugų kataloge, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“;

15.2.3. kitos paslaugos, palengvinančios asmens perėjimą nuo nedarbo prie užimtumo darbo rinkoje.

Šiai priemonei įgyvendinti skiriamos lėšos: ne mažiau kaip 20,6 tūkst. eurų nedirbančių asmenų atvejo vadybininko darbo užmokesčiui ir 66,3 tūkst. eurų nedirbančių ir socialinę paramą gaunančių asmenų užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugoms. Pagal šią priemonę planuojama įdarbinti apie 30 proc. asmenų neterminuotam darbui.

15.3. Dalyvauti Programoje turi teisę tik tie asmenys, kurie jų nusiuntimo pas nedirbančių asmenų atvejo vadybininką ir susitarimų dėl integracijos į darbo rinką sudarymo metu atitinka 3 iš nurodytų reikalavimų:

15.3.1. ilgą laiką nedirbę asmenys (12 ir daugiau mėnesių);

15.3.2. piniginės socialinės paramos gavėjai;

15.3.3. priklauso Užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytai asmenų grupei;

15.3.4. priklauso bent vienai iš Užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalies 1–3, 5–10 punktuose nurodytų asmenų grupių;

15.3.5. 110 ilgą laiką nedirbančių asmenų 2021 m. dalyvavo įgyvendinant užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelį ir gavo Modelio teiktas socialines ir kitas paslaugas, palengvinančias asmens perėjimą nuo nedarbo prie užimtumo darbo rinkoje, kurias atvejo komandos sprendimu tikslinga tęsti.

IV SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMO PLANAS

16. Prienų rajono savivaldybės 2022 metų užimtumo didinimo programai vykdyti planuojama panaudoti 143,5 tūkst. Eur, skirtų Savivaldybei iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų, iš jų:

16.1. Programai administruoti – 2177 Eur;

16.2. laikiniejiems darbams atlikti – 56,6 tūkst. Eur;

16.3. užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modeliui įgyvendinti – 86,9 tūkst. eurų, iš jų 20,6 tūkst. eurų nedirbančių asmenų atvejo vadybininko darbo užmokesčiui, įskaitant darbdaviui ir jo darbuotojui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius ir kitas privalomas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas, ir 66,3 tūkst. eurų nedirbančių ir socialinę paramą gaunančių asmenų užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugoms.

17. Darbdaviui, įdarbinusiam pagal terminuotą darbo sutartį laikiniejiems darbams atlikti Užimtumo tarnybos siūstus asmenis, už kiekvieną įdarbintą asmenį mokama darbo užmokesčio kompensacija už įdarbinto asmens faktiškai dirbtą laiką pagal tą mėnesį galiojančią Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimaliąją mėnesinę algą, įskaitant darbdaviui ir jo darbuotojui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius ir kitas privalomas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas.

18. Programoje suplanuotiems laikiniejiems darbams atlikti sudaromos Užimtumo didinimo programos įgyvendinimo ir finansavimo sutartys.

V SKYRIUS PROGRAMOS TĘSTINUMAS IR PROGNOZĖ

19. Programa yra tęstinė, ji yra svarbi ne tik darbo netekusiems asmenims, bet ir bendruomenei: vykdant Programą tvarkoma, prižiūrima miesto ir seniūnijų aplinka, didėja nekvalifikuotų, ilgalaikių bedarbių ir kitų labiausiai socialiai pažeidžiamų asmenų užimtumas. Labiausiai socialiai pažeidžiami asmenys įsidarbina, atnaujiną darbo įgūdžius bei užsidirba pragyvenimui būtinų lėšų. Programos dalyviai sugrąžinami į darbo rinką, o tai padidina jų galimybes tapti aktyviais, atnaujinti darbinis įgūdžius, įgyti motyvą tolimesnei darbo paieškai ir rasti nuolatinį darbą.

20. Planuojama, kad įdarbinti asmenys padės palaikyti ir plėtoti vietos bendruomenės socialinę infrastruktūrą.

21. Ateityje bus siekiama į Programos įgyvendinimą įtraukti kuo daugiau potencialių darbdavių.

22. Planuojama, kad 2023 metais parama prioriteto tvarka galėtų būti skiriama tiems darbdaviams, kurie suteiks neterminuotą darbą 2022 m. programos dalyviams.

23. 2021 metų Užimtumo didinimo programos Modelio priemonėse dalyvavo 110 Prienų rajono gyventojų, atitinkančių nustatytus tikslinės grupės kriterijus. 2021 metais 2 projekto dalyviai pradėjo mokytis pagal tęstinio profesinio mokymo programą ir ją baigė; 34 asmenys pradėjo dirbti pagal neterminuotas darbo sutartis, 11 dirbo pagal terminuotas darbo sutartis (su paslaugų kvitais, sezoninius darbus ir kt.); 92 dalyviams suteiktos psichologo (nuo 1 iki 10 konsultacijų), 46 – krizių konsultanto (psichologo) konsultacijos, 63 – pavėžėjimo paslaugos, 57 – motyvaciniai mokymai, 93 – įvairios socialinės paslaugos, 6 – priklausomybių gydymo paslaugos. Prienų rajono savivaldybė 2022 metais tęs Užimtumo didinimo programos modelio, skirto užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedarbingiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims, įgyvendinimą.

VI SKYRIUS ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA IR ĮVERTINIMAS

24. Programos vertinimo kriterijai:

24.1. įsisavintos lėšos pinigine ir procentine išraiška;

24.2. Programos įgyvendinimo laikotarpiu įdarbintų asmenų skaičius;

24.3. Programai pasibaigus įdarbintų Programos dalyvių skaičius.

25. Pagrindinis Programos įgyvendinimo vertinimo kriterijus – įdarbintų ir įsidarbinusių asmenų skaičius nuolatiniam darbui.

VII SKYRIUS PROGRAMOS VIEŠINIMAS

26. Informacija apie Programą ir jos įgyvendinimo metu vykdomas priemonės, taip pat skelbimai apie darbdavių atranką skelbiami Prienų rajono savivaldybės interneto svetainėje ir Prienų rajono spaudoje.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintu Užimtumo didinimo programų rengimo ir jų finansavimo tvarkos aprašu, Užimtumo didinimo programos projektas pateikiamas Trišalei tarybai prie Užimtumo tarnybos.
